

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky		
Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu		
Název:	Metodický list číslo	7 T
Havarijní kácení dřevin	Vydáno dne: 21. prosince 2016	Stran: 4

I.

Charakteristika

- 1) Tento metodický list upravuje postup jednotek při kácení dřevin ¹, např. hrozících pádem v důsledku mimořádných událostí, znemožňujících účinné provedení záchranných prací (např. přístup ke zraněné osobě v havarovaném vozidle po dopravní nehodě do stromu) apod.
- 2) Kácením dřeviny se rozumí odstranění dřeviny i s kořeny nebo její nadzemní části ve výšce pařezu, které znemožní její další růst.
- 3) Za kácení se nepovažuje ořez korun stromu nebo keřového porostu. Nadměrný ořez dřeviny může však znamenat „poškození a ničení“, což není nedovoleno. Jednotka zpravidla odstraňuje ořezem jen viditelně poškozené části dřeviny, které vyvolávají nebezpečí pro okolí. Jednotka není způsobilá k odbornému ořezu dřeviny z důvodu pěstebních. Ořez u označených památných stromů je nutné oznámit orgánu ochrany přírody.
- 4) Ke kácení dřevin **rostoucích mimo les** je nutné povolení orgánu ochrany přírody ², kromě případů uvedených v odstavci 5 a v případě tzv. havarijního kácení (odstavec 6). Povolení je nutné i pro odumřelé, zcela suché dřeviny, rovněž tak pro stromy vyvrácené nebo zlomené.
- 5) Pokud dřeviny nejsou součástí významného krajinného prvku nebo stromořadí, nejedná se o památný strom či zvláště chráněný druh, povolení ani oznámení orgánu ochrany přírody o kácení dřeviny se nevyžaduje pro:
 - a) *dřeviny o obvodu kmene do 80 cm měřeného ve výšce 130 cm nad zemí (cca průměr kmene 25 cm),*
 - b) *zapojené porosty dřevin, pokud celková plocha kácených zapojených porostů dřevin nepřesahuje 40 m²,*
 - c) *dřeviny pěstované na pozemcích vedených v katastru nemovitostí ve způsobu využití jako plantáž dřevin,*
 - d) *ovocné dřeviny rostoucí na pozemcích v zastavěném území evidovaných v katastru nemovitostí jako druh pozemku zahrada, zastavěná plocha a nádvoří nebo ostatní plocha se způsobem využití pozemku zeleň.* ³

¹ § 3 odst. 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů; „*dřevina je strom či keř rostoucí jednotlivě i ve skupinách v krajině, sídleních útvarech na pozemcích mimo lesní půdní fond*“.

² § 8 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³ § 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění vyhlášky č. 222/2014 Sb.

- 6) *Povolení není třeba ke kácení dřevin, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život či zdraví nebo hrozí-li škoda značného rozsahu⁴. Ten, kdo za těchto podmínek provede kácení, oznámí je orgánu ochrany přírody do 15 dnů od provedení kácení⁵ (dále jen „havarijní kácení“).*
- 7) *Oznámení o kácení dřevin, které bylo provedeno složkami integrovaného záchranného systému z rozhodnutí velitele zásahu při záchranných a likvidačních pracích anebo při ochraně obyvatelstva, obsahuje označení místa, kde se dřeviny nacházely (katastrální území a číslo parcely nebo adresu) a jejich množství a druh⁶, popřípadě rod.⁷*
- 8) Při kácení dřevin hrozí zejména nebezpečí zasypaní a zavalení, nebezpečí zřícení konstrukcí, nebezpečí pádu.

II.

Úkoly a postup činnosti

- 9) Jednotka provádí havarijní kácení v rámci záchranných a likvidačních prací při zásahu na základě nařízení velitele zásahu, který má oprávnění požadovat odstranění porostu.⁸
- 10) Oznámení o havarijním kácení podle odstavce 6 se předává orgánu ochrany přírody, kterým je zpravidla územně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností⁹, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma¹⁰. Vzor oznámení je uveden v příloze tohoto metodického listu. U kácení v případech uvedených v odstavci 5 se oznámení nezasílá.
- 11) V rámci záchranných prací jednotky kácí dřeviny vyvrácené a ohrožující objekty, v jejichž důsledku dochází k přímému ohrožení osob (pády na vozidla, domy, atp.) a provádí činnosti k odstranění akutního nebezpečí pádu dřevin či jejich částí na veřejná prostranství, nebo odstranění dřevin pro potřeby nasazení techniky, provedení záchrany osob apod.
- 12) V rámci likvidačních prací při kácení dřevin provádějí jednotky činnosti k odstranění překážek provozu na pozemních komunikacích ve spolupráci s příslušným správcem komunikace; přesahuje-li rozsah mimořádné události možnosti jednotky, je možné pozemní komunikaci uzavřít do doby odstranění závady ve sjízdnosti správcem komunikace.
- 13) Před zahájením havarijního kácení posoudí velitel zásahu naléhavost kácení dřeviny; není-li nebezpečí z prodlení zjevné, je vhodné posouzení nezbytnosti havarijního kácení ponechat na orgánu ochrany přírody i s ohledem na skutečnost, že péče o dřeviny je povinností jejich vlastníků^{11,12}.

⁴ Při vymezení pojmu „škoda značného rozsahu“ se vychází z definice „značné škody“ dle § 138 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 86/2015 Sb. Značnou škodou se rozumí škoda dosahující částky nejméně 500.000,- Kč.

⁵ § 8 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb.

⁶ Druh – např. smrk obecný, dub zimní; rod – např. bříza, dub, buk.

⁷ § 4 odst. 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., ve znění vyhlášky č. 222/2014 Sb.

⁸ § 22 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ § 77 odst. 1 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ § 7 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb.

¹² § 507 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník; „součástí pozemku je rostlinstvo na něm vzešlé“.

- 14) Velitel zásahu rovněž posoudí účelnost kácení dřeviny, např. je-li možné ohrožení života, či zdraví osob omezit uzavřením místa zásahu, či ohrožený majetek (např. automobil, obytný přívěs) přesunout do bezpečí mimo předpokládaný dopad dřeviny. V případě, kdy tento postup situace umožňuje, zabezpečí velitel zásahu vymezení nebezpečného prostoru, např. pomocí vytyčovací pásky a cestou operačního střediska zajistí vyrozumění vlastníka pozemku a orgánu ochrany přírody.
- 15) Při kácení dřeviny u pozemní komunikace posoudí velitel zásahu nutnost uzavření celé nebo části pozemní komunikace po dobu zásahu. Při omezení provozu zajistí usměrňování provozu zpravidla ve spolupráci s Policií ČR nebo obecní policií. Případné poškození pozemní komunikace či dopravního značení nahlásí správci komunikace a do jeho příjezdu místo poškození řádně označí.
- 16) Při nutnosti kácení dřeviny z důvodu záchranných prací u železnice zajistí velitel zásahu cestou operačního střediska výlukou na trati a povolání odpovědného pracovníka správce železniční cesty, u elektrifikované trakce rovněž vypnutí elektrické energie ve vedení, je-li ohroženo¹³.
- 17) Před kácením dřeviny ohrožující el. vedení zajistí velitel zásahu cestou operačního střediska povolání pohotovosti správce distribuční el. sítě k vypnutí el. energie ve vedení na místo zásahu. Bez přítomnosti pracovníka rozvodných závodů a zajištění vypnutého stavu el. vedení je práce zakázána.
- 18) Při kácení dřeviny a práci s ruční motorovou pilou postupují jednotky v souladu s interním předpisem¹⁴.

III.

Očekávané zvláštnosti

- 19) Při zásahu jednotek je třeba počítat s následujícími komplikacemi:
 - a) obtížné posouzení důvodů pro havarijního kácení,
 - b) nátlak ze strany majitelů nemovitostí na provedení kácení dřeviny hrozící pádem nebo naopak ponechání takového stromu na místě či provedení nadměrného ořezu znamenajícího poškození dřeviny,
 - c) časová a fyzická náročnost odstranění padlých stromů,
 - d) vícenásobné zásahy s nedostatkem sil a prostředků,
 - e) nedostupnost místa zásahu pro ustavení výškové techniky,
 - f) nepříznivé klimatické podmínky, zejména silný vítr,
 - g) netrpělivost řidičů motorových vozidel a chodců při uzávěře komunikace,
 - h) možnost poškození okolí při kácení dřevin, např. energetických sítí, komunikace, ohrožených objektů,
 - i) potřeba zdvihací nebo vyprošťovací techniky při kácení pro usměrňování pádu dřeviny.

¹³ Metodický list č. 5/S Zásah pod trakčním vedením.

¹⁴ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 11/2014, kterým se stanoví zásady práce s přenosnou motorovou řetězovou a rozbrušovací pilou a pravidla odborné přípravy obsluhovatелů a instruktorů motorových pil.

VZOR

Název a adresa
orgánu ochrany přírody

.....

Liberec dd.mm.rrrr

Oznámení o kácení stromů jednotkou požární ochrany

V souladu s § 8 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a § 4 odst. 3 vyhlášky č. 189/2013 Sb., o ochraně dřevin a povolování jejich kácení, ve znění vyhlášky č. 222/2014 Sb., vám oznamujeme provedení kácení dřevin.

Adresa místa události:

<i>ulice</i>	
<i>č. popisné/ orientační</i>	
<i>obec, část obce</i>	
<i>PSC</i>	

Katastrální území a číslo parcely (uvádí se pouze, pokud není uvedena adresa):

<i>katastrální území</i>	
<i>číslo parcely</i>	

Oznamovatel kácení *:

<i>název a sídlo</i>	
<i>telefonní číslo</i>	
<i>datum kácení</i>	

* Zřizovatel jednotky, ze které velitel zásahu nařídil kácení (HZS kraje, ZÚ HZS ČR, obec, podnik).

Počet a druh kácených dřevin:

<i>počet (ks)/plocha (m²)</i>	<i>druh dřevin (např. smrk obecný, dub zimní), případně rod (např. bříza, dub, smrk)</i>

.....
hodnostní označení, titul, jméno, příjmení, funkce
razítko a podpis